

MOR ÇATI
Kadın Sığınağı Vakfı
2016 Yılı
6 Aylık Faaliyet Raporu

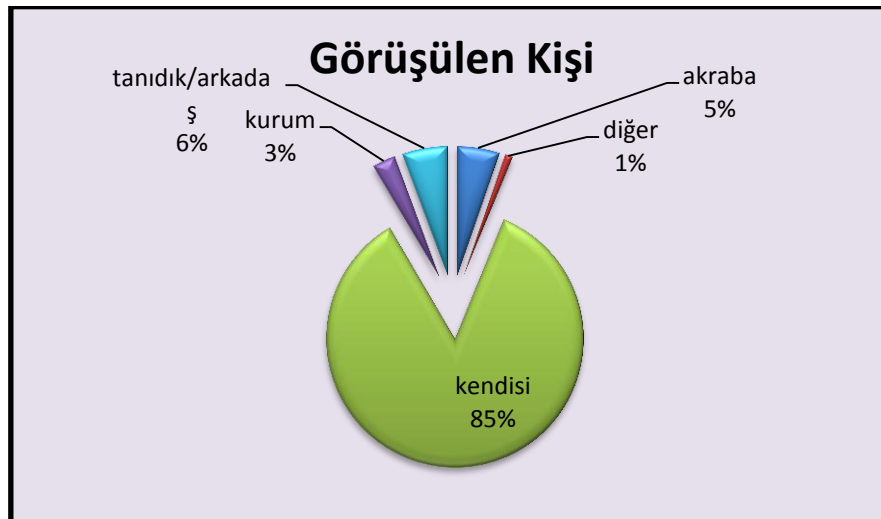
<i>DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI</i>	1
<i>SİĞİNAK ÇALIŞMALARI</i>	7
Sığınakta Kalan Kadınların ve Trans Erkeğin Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri	7
Bebek, Çocuk ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti.....	10
Sığınakta Güçlenme.....	11
Sığınakta Kalan Kadın, Çocuk ve Ergenlere Sağlanan Destekler	11
Sığınakta Kalan Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına ve Güçlenmesine Katkı Sağlayan Diğer Destek, Çalışma ve Etkinlikler.....	12
<i>BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI</i>	14
Gençlere Yönelik Çalışmalar	14
Gönüllü Ağının Genişlemesi	15
Mor Muhabbetler.....	15
Atölye Çalışmaları	15
Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler	16

DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI

2016 yılının ilk 6 ayında Mor Çatı Dayanışma Merkezi'ne başvuran 493 kadın ve çocukla, 1148 görüşme yapıldı. Görüşmelerin %82'si telefonla yapılırken bir bölümü de e-posta üzerinden gerçekleşti. Gerekli durumlarda ise yüz yüze görüşme yapıldı. Türkiye'nin birçok ilinden ve yurtdışından kadınlar destek almak için Mor Çatı'ya başvurmakla birlikte Mor Çatı Dayanışma Merkezi'nin İstanbul'da olması nedeniyle en fazla başvuru İstanbul'dan geldi.

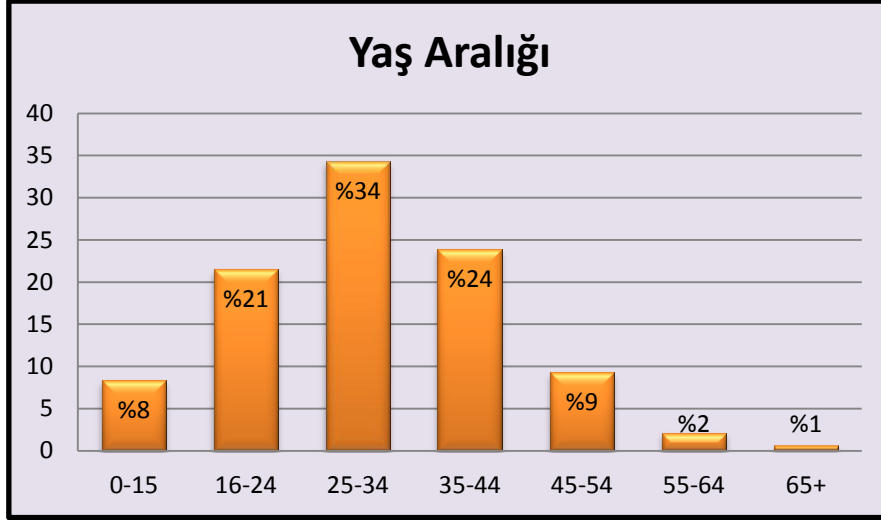

Dayanışma Merkezi'nde yapılan görüşmelerin %85'i kadınların kendisiyle gerçekleşti. Bazı durumlarda da, kadının yerine akrabası, tanıdığı/arkadaşı, avukatı ya da başvurduğu bir kurum Mor Çatı'yı aradı. Kadınların ihtiyaçlarını daha doğru anlamak ve karşılıklı güçlenmeyi sağlamak için, imkânlar elveriyorsa, kadınla bire bir görüşme yapmak talep edildi.

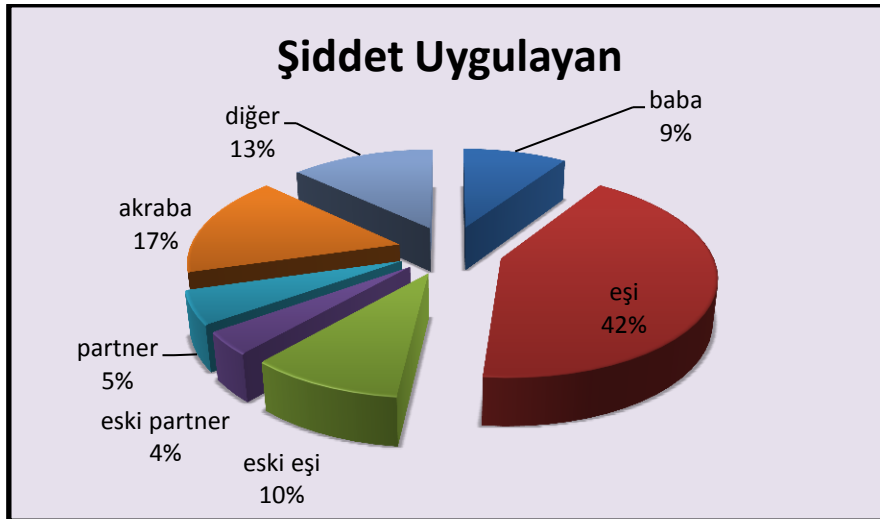

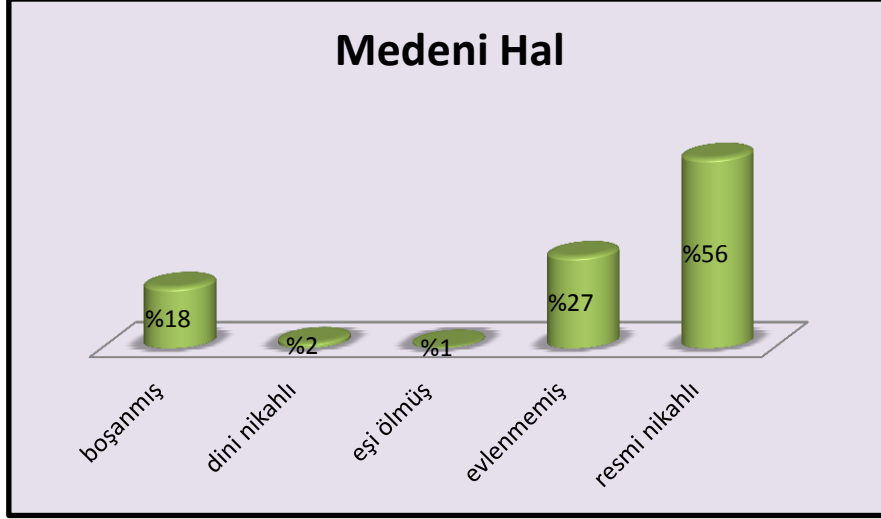
Şiddete maruz kaldığı için Mor Çatı'dan destek alan kişilerin yaşları 0-90 yaş aralığındaydı.

Destek verilenlerden %8'i 15 yaşından küçük çocuklardı. En fazla (%34) 25-34 yaş aralığındaki kadınlar, şiddetten uzaklaşmak için Mor Çatı'ya başvurdu.

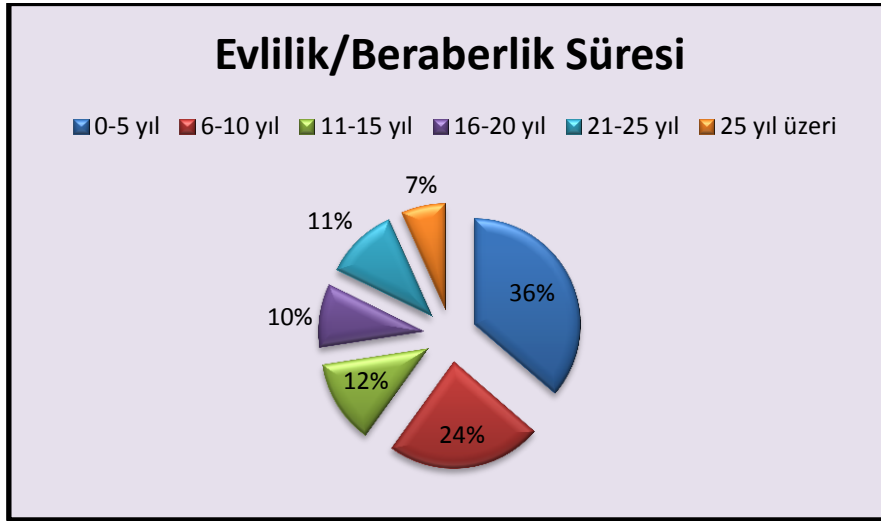

Mor Çatı'ya başvuran ve medeni durumunu paylaşan kadınların %56'sı resmi nikâhlı evliydi. Şiddet uygulayanların çoğu (%87) kadınların en yakınındaki, tanıdığı ve güvendiği erkeklerdi. Başvuran kadınların %52'si eşleri ya da eski eşlerinin şiddetine maruz kaldıklarını paylaştılar.

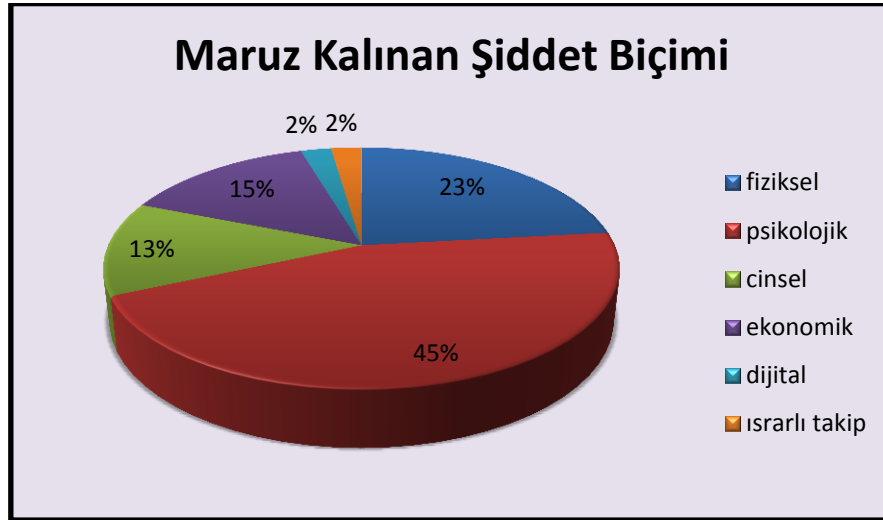
Başvuran kadınlardan evli olanların %36'sı 5 yıl ve daha az süredir evli olduğunu belirtti. Kadınların %24'ü ise 6 ila 10 yıl arasında evliydi.

Bu yılın ilk 6 ayında da kadın ve çocukların en çok (%45) maruz kaldıkları şiddet biçiminin psikolojik şiddet olduğu görüldü. Yaygın olarak paylaşılan psikolojik şiddet biçimleri: hakaret etme, tehdit etme, aşağılama, küfür etme, çocuklarla tehdit etme, aşağılama oldu. Psikolojik şiddetten sonra kadınların en fazla maruz kaldıklarını paylaştıkları şiddet biçimi fiziksel şiddet oldu. Tokat atma, boğma, saçını çekme, itkleme, eşya fırlatma, cisim kullanarak vurma paylaşılan fiziksel şiddet biçimlerindendi. Kadınların bazıları fiziksel şiddet nedeniyle geçici olarak yaralanmış, bazıları ise kalıcı olarak sakatlanmış ya da yaşanan fiziksel travmalara bağlı olarak çeşitli hastalıklara yakalanmıştı. Yaygın olarak görülen bir diğer şiddet biçiminin ise ekonomik şiddet olduğu görüldü. Kadınların maaşına el koyma, çalışmalarına

izin vermeme, kadının adına kredi çekip borçlandırdıktan sonra bunu bir tehdit aracı olarak kullanma, evin ve çocukların geçimi konusunda kadını yalnız bırakma en yaygın görülen ekonomik şiddet biçimleri oldu. Cinsel şiddete maruz kaldığını paylaşan kadınlar, evlilik içinde ve dışında tecavüz, taciz, cinsel olarak aşağılanma gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kalmaları nedeniyle destek aldılar.

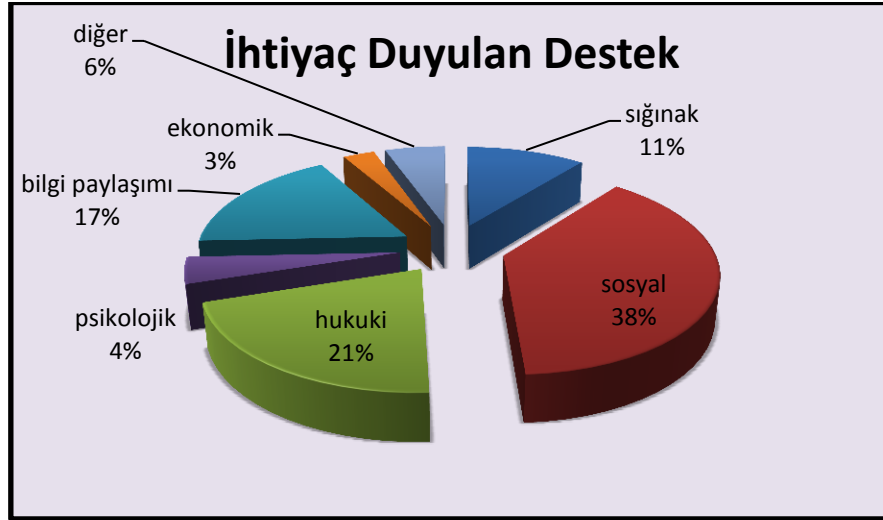
Henüz Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) tanımlı bir suç olarak yer almasa da 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine İlişkin Kanun Kanun'da geçen şiddet türlerinden biri de ısrarlı taktır. İlk 6 ayda başvuran kadınların %2'si ısrarlı takibe maruz kaldığını paylaştı. Telefonla, elektronik postayla, mesajla ya da sosyal medya hesapları üzerinden sürekli olarak rahatsız etmek; ısrarla evine, iş yerine gelmek; beklenmedik zamanlarda karşısına çıkmak yaygın olarak görülen ısrarlı takip biçimlerindendi.

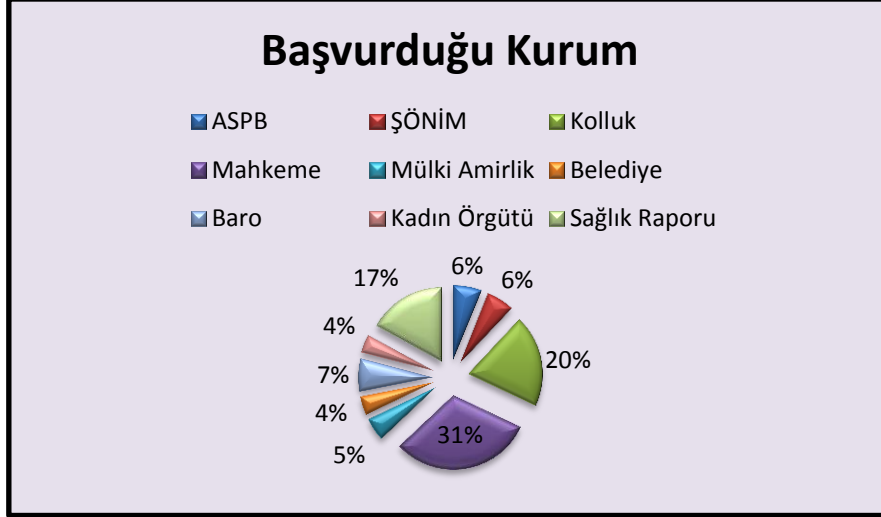
Kadınların en çok ihtiyaç duyduğu desteğin, sosyal ve hukuki hakları konusunda bilgi edinmek olduğu görüldü. Bazı kadınların sadece yaşadıklarını paylaşma ihtiyacı ile başvurduğu görüldü. Kadınların %11'i sığınak desteği için Mor Çatı'ya başvurdu.

Mor Çatı ile iletişime geçen kadınlar, şiddetten uzaklaşmak için ihtiyaç duydukları desteklerin yanı sıra, haklarından faydalanmak istediklerinde karşılımlarına çıkan zorluklarla ilgili yapabilecekleri konusunda da bilgi aldılar. Kolluk kuvvetleri, adli makamlar (mahkeme, savcılık gibi) ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na (ASPB) bağlı kurumlar (sığınak, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), sosyal hizmet merkezi) başta olmak üzere, şiddete karşı mücadelede yetki ve sorumluluğu olan kurumlarda yaşadıkları aksaklıkları ve zorlukları dile getirdiler. 2016 yılının ilk 6 ayında başvuran kadınların paylaştıkları deneyimlere göre, kadından yana olmayan uygulamalara en fazla kolluk kuvvetlerinde ve

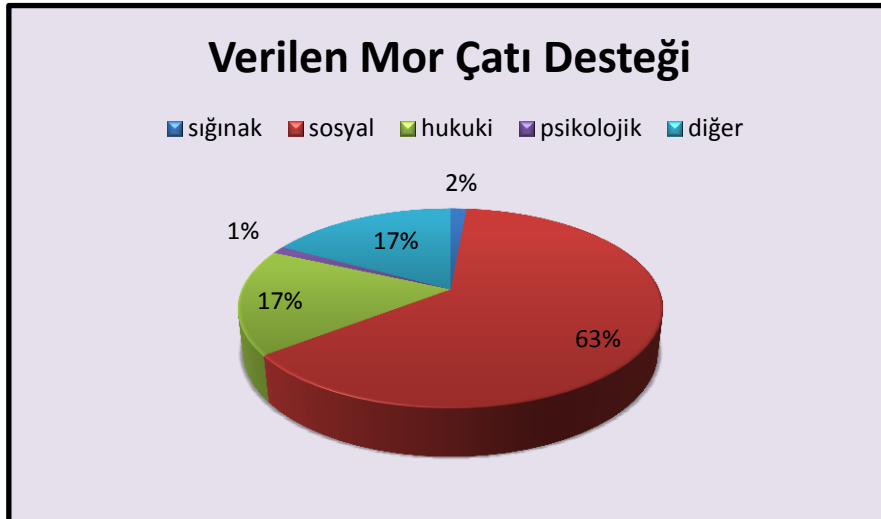
ASPB'ye bağı kurumlarda rastlandı. Bu uygulamaların başında, 12 yaşından büyük erkek çocuklarının sığınaklara alınmaması, sığınaklarda kalan kadınların kaldıkları süre içinde gerekli sosyal hizmeti alamaması, sığınak çalışanlarının kötü davranması, ŞÖNİM'den önce kolluk kuvvetlerine başvurmaya mecbur bırakmak, istasyon sığınaklarda yeterli desteğin verilmemesi yer aldı. Sıklıkla başvuru yapılan kolluk biriminde de kadından yana olmayan uygulamalara rastlandı. Kollukla ilgili bildirilen yanlış ve eksik uygulamalar arasında kadınlar karakola başvurduğu halde hiçbir işlem yapılmaması, kolluk görevlilerinin kadını suçlayıcı davranışlarda bulunması ve şiddet uygulayan ile şiddete maruz kalan kadınlar arasında arabuluculuk yapması gibi uygulamalar vardı. Yasal haklarından faydalanmak isteyen kadınlar, şiddet uygulayanlarla ilgili takipsizlik kararı verilmesi, dava açılabilir şiddet uygulayanların ceza almamaları, savcı ve hâkimlerin kadınlarla ilgili yargılayıcı ifadeler kullanması ve davranışlar göstermesi gibi hukuki süreçlere dair deneyimlerini de paylaştılar. Dayanışma Merkezi'ne başvuran kadınların deneyimleri, 6284 sayılı Kanun'un uygulayıcılar tarafından yeterince bilinmemesi ya da keyfi olarak uygulanmamasından kaynaklı pek çok zorluk yaşandığını gösterdi.

İlk 6 ayda başvuru yapan kadınlara yaşadıkları şiddet nedeniyle herhangi bir kuruma başvuruda bulunup bulunmadığı soruldu. Bir ya da birden fazla kuruma başvurduğunu söyleyen kadınların %31'inin boşanma veya ceza davası açmak ya da koruma kararı almak için mahkemeye başvurduğu görüldü. Şiddete maruz kalan kadınların başvurduğu diğer kurumlar kolluk ŞÖNİM ile ASPB'ye bağı diğer kurumlar oldu. 6284 Sayılı Kanun kapsamında pek çok yetkisi ve sorumluluğu bulunan mülki amirliklere başvurunun az olması ve mevcut başvuruların neredeyse tümünün maddi yardım talebiyle yapılmış olması dikkat çekti

Mor Çatı'da kadınlar ve çocukların şiddet deneyimleri, kadından yana bir bakış açısıyla, şiddete sıfır toleransla dinlendi, şiddet yaşantısından çıkmak için ihtiyaç duydukları sosyal destekler ile ilgili bilgi verildi. Bunun yanı sıra sosyal inceleme raporları yazıldı, haklarına erişebilmeleri için ilgili kurumlarla görüşmeler yapıldı ve iş bulmak isteyen bazı kadınların işverenlerle buluşması sağlandı. Kadınlar ve çocukların ihtiyaç duydukları hukuki ve psikolojik desteği ise Mor Çatı gönüllüsü avukat ve psikologlar verdi. İlk 6 ayda sığınak ihtiyacı olan 17 kadın, çocuklarıyla birlikte Mor Çatı Sığınağı'na yerleştirildi.

Mor Çatı, desteğe ve güçlenmeye ihtiyaç duyan tüm kadınlarla, dayanışma merkezi ve sığınağında dayanışmasını sürdürüyor.

SIĞINAK ÇALIŞMALARI

2016 yılının ilk 6 ayında, 20 kadın, 1 trans erkek, 5 bebek, 11 çocuk, 4 ergen olmak üzere toplam 41 kişiye sığınak desteği verildi. Bu sene ilk defa bir trans erkek kabul edildi. Sığınak kabulü yapılırken ve gerekli destekler sağlanırken kişiler arasında, yaş, dil, din, cinsel yönelim ve ırk ayrımı yapılmamasına özen gösteriliyor. Destek alan kadınların ve trans erkeğin eğitim düzeyleri şu şekilde değişiklik gösterdi: Okur yazar olmayan 2 kadın, ilköğretim mezunu 6 kadın, lise mezunu 2 kadın ve 1 trans erkek, üniversite mezunu 9 kadın, medrese eğitilmiş 1 kadın. Kalan kadınların ve trans erkeğin yaş ortalaması 18-53 arasında değişirken, bebek, çocuk ve ergenlerinki ise 0 - 15 yaş arasında değişkenlik gösterdi. Ayrıca, anneleriyle birlikte gelen her yaştan oğlan ve kız çocuğu sığınakta kalabildi. Herkes için geçerli standart bir kalış süresi belirlenmedi, kadınların ve trans erkeğin sığınakta kalma süreleri hedefleri doğrultusunda değişkenlik gösterdi.

Sığınakta Kalan Kadınların ve Trans Erkeğin Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri

- 9 kadın, kocalarından ısrarlı takip, fiziksel, psikolojik, cinsel, dijital ve ekonomik şiddet gördükleri için,
- 1 yabancı uyruklu kadın, eşinin kendisi fiziksel, psikolojik, cinsel, dijital ve ekonomik şiddetine ve ısrarlı takibine, kızları ise cinsel istismarına maruz kaldığı için (iki sene önce de sığınak desteği almıştır),
- 1 yabancı uyruklu kadın, kocasının ısrarlı takibine ve fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddetine maruz kaldığı ve oğlunu, kendisinin de içinde bulunduğu yasadışı örgüte üye yapmak istediği için (15 yaşındaki oğlu ve 6,5 yaşındaki kızıyla beraber ülkesini terk etmek zorunda kalıp Türkiye' gelmişti),
- 1 kadın, eski kocasından fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet gördüğü için,
- 1 trans erkek, cinsel yöneliminden dolayı ailesinin fiziksel ve psikolojik şiddetine maruz kaldığı ve cinsel kimliğini reddederek evlendirilmeye zorlandığı için,
- 1 kadın, babası ve ağabeyinden fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet gördüğü için,
- 1 bipolar bozukluk tanısı olan kadın, annesi tarafından evden atıldığı için,
- 2 kadın, evlilik dışı hamile kaldığı ve ailelerinden bunu saklamak zorunda kaldıkları için,
- 1 kadın, berdel usulüyle evlendirildiği kocasıyla boşanma davası bitmeden partnerinden hamile kaldığı ve doğumu yaklaştığı için

- 1 kadın, ailesinden fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet gördüğü ve birkaç kez devlet sığınaklarında kaldığı halde ekonomik olarak yeterince güçlenemediği için,
- 1 kadın, çocuğunun babasından fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet gördüğü için,
- 1 kadın, dini nikâhla zorla beş kez evlendirilip eşlerinden ve babasından fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet gördüğü için

Mor Çatı Sığınağı'nda kaldılar.

Erkeklerin uyguladığı fiziksel şiddet sonucu kadınların yaralandıkları ve hayatlarının risk altında olduğu görüldü. Başına silah dayama, bıçakla yaralama, boğarak öldürmeye çalışma, vurma, başına cisimle vurma, hamileyken karnını hedef alarak vurma gibi fiziksel şiddet biçimleri sonucunda kadınlar ciddi sağlık sorunları ile karşı karşıya kaldıklarını paylaştılar. Kadınlar, şiddete maruz kaldıklarında bazen bir kuruma başvurdukları görülse de çoğu zaman şiddet uygulayandan korktukları için, uzun bir süre herhangi bir sağlık ya da güvenlik kurumuna başvurmadıklarını paylaştılar. Boşanma ve ceza davalarında darp raporları önemli bir belge olsa da çok az kadının bu raporları almak için hastaneye gidebildi.

Kadınların evlilik içerisinde sıklıkla cinsel şiddete maruz kaldığı görüldü. Kadınlar, yastığın altında silah veya bıçak saklayarak yaralama, öldürme tehditleri ile cinsel birlikteliğe zorlama, çocuklara şiddet uygulama tehdidiyle cinsel birlikteliğe zorlama, güç kullanarak anal birlikteliğe zorlama, evlilik içi tecavüz gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kaldıklarını paylaştılar. Bir kadın eşi tarafından zorla evden atılıp “*Git para kazan*” denilerek fuhuşa zorlandığını anlattı. Bununla beraber, hamile kaldığında terk etmek, çocuk sahibi olmak istemediği halde doğum kontrol yöntemleri kullanmaya zorlamak, doktoru tehdit ederek kürtaj olmaya zorlamak, hamile kalamadığı için aşağılamak ve hakaret etmek kadınların doğurganlıkları üzerinden maruz kaldıklarını ifade ettikleri diğer cinsel şiddet biçimleri oldu. Bununla birlikte, kadınlar, evlilik içi tecavüz sonucu hamile kaldıklarında yasal olarak kürtaja erişimde engellerle karşılaştıkları için - kendi sağlıklarını da riske atarak - ağır kaldırmak, aşırı dozda ilaç içmek, aç kalmak suretiyle düşük yapmaya çalıştıklarını da paylaştılar.

Pek çok kadının isteği dışında zorla evlendirildiği görüldü. Ailesi tarafından tecavüzcüsüyle evlendirilen, 14 yaşında berdel usullü ile evlendirilen, zekâ geriliği tanısı olmasına karşın 5 kez zorla evlendirilen kadınlar Mor Çatı'ya başvurular ve mücadelelerine Mor Çatı destekleriyle devam ettiler.

Fiziksel ve cinsel şiddetin yanı sıra, erkeklerin kadınların özgüvenini kırmaya, kadınları çaresiz hissettirmeye ve kontrol etmeye yönelik olarak psikolojik şiddet uyguladıkları görüldü. Kadınlar özellikle cinsiyetçi küfür ve hakaretlerle bedenlerinin ve cinselliklerinin aşağılandığını paylaştılar: “*Kadın mısın?*”, “*Çirkinsin*”, “*Bakımsızsın*”, “*Benden başka kimse seni eve almaz, sokakta sürünürsün*”, “*Kadınlık yapmayı bilmiyorsun*” gibi. Erkeklerin kıskançlık bahanesiyle kadın ve çocukların evden dışarı çıkmasını ve başka kişilerle iletişim kurmasını engelledikleri, beraber dışarı çıktıklarında sadece yere bakmaları yönünde telkinler verdikleri görüldü. Bununla birlikte, kadınların sıklıkla boşanırlarsa çocuklarını kaybedecekleri iddiasıyla tehdit edilerek evlilik içinde kalmaya zorlandıkları anlaşıldı: “*Sen gidersin ama çocukları vermem*”. Vatandaşlık işlemleri yapılmayan yabancı uyruklu bir kadının Türk vatandaşı kocasının, kendisini sınır dışı ettirmek ve Türk vatandaşı olan çocuklarını bir daha görememekle tehdit ettiği böylelikle şiddetten uzaklaşmasının engellenmeye çalıştığı görüldü. Trans erkeğin ise, ailesi tarafından cinsel kimliğinden dolayı sürekli hakaret ve tehditte maruz kaldığı anlaşıldı: “*Tuhaf arkadaşların yüzünden böyle oldun. Sen hastasın. Ya vazgeçeceksin ya seni öldüreceğiz.*”

Ekonomik şiddetin de erkekler tarafından yoğun bir şekilde uygulanan bir şiddet biçimi olduğu görüldü. Kumar ve içki için kadının cüzdanından devamlı olarak para çalma, bulamadığı zamanlarda şiddet uygulama; üniversite eğitimi hakkına engel olarak, çalışmaya zorlama ve maaşına el koyma; çok az miktar para ile kadından evin giderlerini, yemek masraflarını ve çocukların ihtiyaçlarını karşılamasını bekleme kadınların maruz kaldıklarını paylaştıkları ekonomik şiddet biçimleri oldu.

Bir kadın sığınağa geldikten sonraki güçlenme sürecinde, eşinin onun üzerine açtığı işyerine ait vergi, SGK primi, banka borcu gibi yasal zorunluluğu bulunan ödemeleri yapmadığını ve bu şekilde kendisini yüklü miktarda borçlandığını öğrendi. Boşanmayla birlikte ortak çocuğun tüm sorumluluğunu tek başına üstlenen bir kadın, kızı için nafaka ödeme kararı çıktığı halde üç yıldır hiç nafaka ödemeyen eski eşine yönelik hukuk mücadelesini tekrar başlattı. Bir kadının ayrıldığı eşinin beraber yaşadıkları eve gelerek satılabilecek tüm eşyaları aldıktan sonra kalanları kırdığı ve kullanılamaz hale getirdiği anlaşıldı. Başka bir kadın ayrı yaşadığı eşinin, çocuklarıyla beraber yaşadığı eve gelerek pek çok kez kendilerine şiddet uyguladığını ve böylelikle kendisini yüklü miktarlarda para vermeye zorladığını paylaştı.

Bebek, Çocuk ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti

Hamilelik döneminde yaşanan fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddetin bebeğe yansımaları olduğu gibi kadınların ekonomik şiddet sonucu yaşadığı beslenme sorunları da bebeğin sağlığını daha dünyaya gelmeden olumsuz etkilemeye başlıyor.

Ev içinde çocukların sıklıkla şiddetin tanığı olduğu görülürken, babaları tarafından annelerine karşı olumsuz duygular beslemeye hatta şiddet uygulamaya teşvik edildikleri anlaşılıyor. Çocuklar şiddete tanık olduklarında, ya çaresizlik ve korkuyla saklanıyorlar ya da ebeveynlerinin arasına girerek annelerini korumaya çalışıyorlar. Araya girmeye çalıştıklarında kendileri de şiddete maruz kalıp yaralanabiliyorlar.

Çocuklar ve ergenlerle yapılan bireysel görüşmelerde:

- 15 yaşında bir oğlan çocuğu, yasadışı örgüt üyesi olan babası tarafından, örgüte girmek istemediği için defalarca şiddet gördüğünü, metal sopa ile sırtına pek çok darbe aldığını paylaştı.
- 14 yaşında olan genç bir kız, annesiyle babasının ayrılmasının ardından babasını sadece bir kez görebildiğini, bu ilgisizliğinin yanısıra babasının bugüne kadar hiç nafaka ödemediğini, üvey babasının da kendisiyle hiç ilgilenmediğini, ona karşı hakaretlerde ve fiziksel şiddette bulunduğunu, ayrıca defalarca annesine uyguladığı şiddete tanık olduğunu paylaştı.
- Şizofreni teşhisi almış olan bir babanın 9,5 yaşında olan kızı, babasının kimseyle konuşmasına izin vermediğini, bir kere, anlayamadığı okul ödevi için annesiyle komşusuna gittiği için, babasının hem onu hem annesini dövdüğünü, babasının birkaç kez okula gelerek kendisinin yanına oturup kimseyle konuşmamasını tembihlediğini, öğretmeni tarafından sınıftan çıkartıldığında pencereden kendisini izlemeye devam ettiğini, kafasını kaldırdığında cama vurup parmağını salladığını, babası onu okulda izlediği için kantinden bir şey alamadığını, bir kere bir şey almaya kalktığında babasının ona para verdiği için annesini de dövdüğünü, bu sebeple pek çok kez babasına “*Keşke sen babam olmasaydın*” dediğini, annesiyle beraber evi terk etmeden önce babası ve amcasının arasında olan bir diyaloga tanık olduğunu, burada annesini kimin öldüreceğinin konuşulduğunu, “*Ben onu öldüremem. Sen hastasın, senin raporun var, sen öldürürsen ceza almazsın.*” dediklerini duyduğunu, daha sonra annesiyle evden kaçtıklarını paylaştı.
- 12 ve 11 yaşlarında iki kız çocuğu ve 9 yaşındaki erkek kardeşleri, babaları tarafından devamlı olarak dövüldüklerini, erkek çocuğunun kafasına sert cisimle vurulduğunu,

kız çocuklarının saçlarının sıfıra vurulduğunu, okula gitmelerinin engellendiğini, beslenme ve okul ihtiyaçlarının karşılanmadığını, annelerinin aşağılandığını, ona küfür ve hakaret edildiğini bunun yanı sıra, kız çocukları ergenlik dönemine girdikten sonra babası tarafından göğüslerini ısırma, özel bölgesini elleme ve üzerine boşalma suretiyle, oğlan çocuğu ise porno izletme ve çocuğun tanıklığında başka kadınla cinsel ilişkiye girme suretiyle cinsel olarak istismar edildiklerini paylaştılar. Babaya karşı cinsel istismar davası açıldı, tutuklu yargılaması devam ediyor.

Sığınakta Güçlenme

- 1 kadın, bir süre için şehir dışına taşınmaya karar verdi.
- 1 kadın, eşi ve eşinin abisi sığınanın yerini bulup kapıya kadar geldikleri için, üç çocuğuyla beraber hostele yerleştirildi. Sonra ev tutabilmek için geniş bir gönüllü ağı kadınla dayanıştı.
- 2 kadın, kendi kız kardeşleriyle kalmaya karar verdiler.
- 1 kadının, sığınakta kalma süresi bittikten sonra başka bir şehre gidip oradaki devlet sığınagina başvurdu.
- 1 kadın, ailesinin ısrarından dolayı eşine bir şans daha vermeye karar verdi.
- 3 kadın, doğum yaptıktan sonra kendi evlerine döndüler.
- 1 kadın, başka bir şehirde iş bulup ayrıldı.
- 1 kadının sığınakta kalma süresi bittikten sonra arkadaşının yanına geçemediği için devlet sığınagina başvurdu.
- 1 kadın, babası hastalandığı için ailesine dönmeye karar verdi.
- 1 kadın, babasının ısrarından dolayı kızıyla ailesinin yanında yaşamaya karar verdi.
- 3 kadın ve 1 trans erkek, sığınak kural ihlali yapmaları nedeniyle sığıntaktan çıkarıldı.

Sığınakta Kalan Kadın, Çocuk ve Ergenlere Sağlanan Destekler

Sığınakta kalan kadın, çocuk ve ergenlere bireysel ve grup çalışmalarıyla farklı destekler veriliyor. Sığınakta kalan her kadın, ergen ve çocuk haftada en az bir kere sosyal çalışmacısı ile görüşüyor. Bu görüşmeler, şiddetin mekanizmalarının tanınmasını ve yaşanan şiddetin kendi suçu olmadığını fark edilmesini güçlenmenin ilk adımı olarak gören bir perspektifle yapılıyor. Kadınlar, şiddetten uzak bir yaşam kurabilmek için hedeflerini, bu hedefleri hayata geçirebilmek için neler yapmaları gerektiğini ve süreç boyunca karşılaştıkları zorlukları nasıl

aşabileceklerini düzenli görüştükleri sosyal çalışmacıyla birlikte ele alıyorlar.

Bu sene de bireysel çalışmaların yanı sıra grup çalışmasını mümkün kılan atölyeler düzenlendi. 'Neden Feminizim?' ve 'Bulaşıcı hastalıklar ve cinsellik' atölyelerinin yanı sıra Mor Çatı gönüllüsü bir psikolog tarafından kadınlarla dans terapisi yapıldı. Kolektif yaşamı kolaylaştırmak adına yine bir psikolog eşliğinde grup çalışması yapıldı. Ayrıca sığınakta düzenli olarak Yin Yoga çalışmaları gerçekleştirildi, kadınlara ve çocuklara yönelik 'Feminist Film Geceleri' yapıldı. Bununla birlikte, 'Facebook – Güvenli kullanım' atölyesiyle çocuk ve ergenlerin dijital ortamda kendilerini koruyabilmeleri için bilinçlenmeleri sağlandı.

Sığınak çalışması, kadın ve çocukların, şiddetsiz bir ortamda barınma/sığınma ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra, aynı ortamda güçlenmelerini de hedefler. Sığınağa yeni gelen çocuklar ilk birkaç gün annelerinden ayrılmak istemiyorlar. Ancak sığınanın gerçekten güvenli bir yer olduğuna inandıktan sonra rahatlayıp annelerinden bağımsız olarak evde hareket etmeye başlıyorlar. Evin günlük akışını planlamak ve birlikte yaşamı güçlendirmek için yetişkinlerin katıldığı ev toplantılarının yanı sıra çocuk toplantıları da düzenli olarak yapılıyor. Bu toplantılar, kadın ve çocukların şiddetsiz yöntemlerle sorun çözme becerilerinin gelişmesine katkı sunuyor. Annelerinin güçlenmesinin çocukları olumlu etkilediği görülüyor. Anne-çocuk iletişimini desteklemek, aralarındaki işbirliğini artırmak, anne ve çocuğun şiddetle mücadeleyi bir "ekip" olarak yürütebilmesini ve kuracakları yeni hayatta karşılaşılabilecekleri sıkıntıları birlikte aşabilmelerini sağlamak için düzenlenen annelerle grup çalışmaları ve toplantılara bu dönemde de devam edildi.

Sığınakta Kalan Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına ve Güçlenmesine Katkı Sağlayan Diğer Destek, Çalışma ve Etkinlikler

- 6 kadın, İstanbul Barosu'nun Adli Yardım Birimi'ne başvurarak kendilerine avukat atanmasını sağladı ve 6284 sayılı Kanun'dan yararlanarak kendileri ve beraberindeki çocukları için koruma kararı çıkardı. Bir kadının koruma kararının uzatılması sağlandı. Acil durumlarda kadınlar, 6284 sayılı Kanun'a başvurularını Dayanışma Merkezi'nde gönüllü avukatlardan aldıkları hukuki destek ile yaptılar.
- Hak arama süreçlerinde kadınlar avukatları tarafından yeterince desteklenmiyor, talepleri hâkimler tarafından cinsiyetçi bakış açısı ile reddedilebiliyor. Bu durumlarda kadınların, sıklıkla itirazda bulunmaları ya da başka bir mahkemeye başvurmaları gerekiyor. Kadınlar tüm bu hukuki süreçleri boyunca, Dayanışma Merkezi'ndeki gönüllü avukatlardan destek aldılar.

- Cinsel istismar davası için 2 çocuk 1 ergen ve 1 kadın için sığınak çalışanları tarafından mahkemeye sosyal inceleme raporu (SİR) yazıldı.
- Velayet davası için 1 kadın ve kızı için sığınak çalışanları tarafından mahkemeye SİR yazıldı.
- 1 kadın, şizofreni tanısı olan eşi tarafından birkaç kez öldürülmeye çalışıldığı halde 2 yılı aşkın süredir sonuçlanmayan boşanma davasını takip etmeye devam etti, adli yardım aracılığıyla avukat değişikliğine gitti.
- 5 kadın, boşanma davası açtı.
- 1 kadının sosyal çalışmacısı, dedesi tarafından cinsel istismara uğrayan oğlu için açtığı davada duruşmadan önce çocukla görüştü ve duruşmada kendisine eşlik etti. Bununla birlikte, dava için Dayanışma Merkezi'ndeki gönüllü avukatlar destek vermeye devam ediyor.
- 1 kadın, babası tarafından cinsel istismara uğrayan kızı için dava açtı. İstismara uğrayan çocuk ve kardeşlerine adliyedeki psikolog görüşmesi, çocuk polis şubede yapılan görüşme ve hastanedeki fiziksel muayenede refakat edildi.
- 2 kadın, gönüllü psikologlardan psikoterapi desteği aldı.
- Devlet hastanelerindeki psikiyatrik destekler yetersiz kaldığı için, 3 kadın ve 1 trans erkek Mor Çatı gönüllüsü bir psikiyatristten destek aldılar.
- Fiziksel olarak iyileşmek de güçlenme çalışmasının önemli bir parçasıdır. Kadınlar, ergenler, çocuklar ve bebekler sıklıkla sağlık sorunlarıyla sığınağa geliyor. Yabancı uyruklu bir kadın ve oğlu için sağlık hizmetleri araştırırken İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı Göçmen Sağlığı Merkezleri'nin henüz faaliyete geçmediği fark edildi. Bir kadının beyninde tespit edilen kitle için özel bir hastanede beyin cerrahı profesörüne muayene olması sağlandı.
- Bir yaşındaki bir bebeğin aşılarının yapılması ve yeni doğan bir bebeğin muayenesi sağlandı.
- Bir kadına doğumda refakat edildi, gizlilik kaydının yapılması sağlandı.
- Bir bağışçı tarafından bir kadın için üç ay boyunca maddi destek sağladı.
- Güvenlik sorunu nedeniyle acil olarak sığınaaktan ayrılması gereken üç çocuklu bir kadın için hostel masrafı, eşya desteği ve başka bir bağışçıdan altı ay için kira desteği sağlandı.
- Doğum yapan 3 kadının bebeklerine eşyaları ayarlandı.
- Anne ve Bebek Sağlığı Vakfı tarafından bir kadının yeni doğan bebeğine bakım, giyim

ve hijyen malzemelerinin yanı sıra portbebe sağlandı.

- 6 çocuğun gizli okul kayıt süreci takip edildi, daha önce 6284 sayılı Kanun kapsamında gizli kayıt yapmamış okul müdür ve müdür yardımcıları konuyla ilgili bilgilendirildi.
- Yabancı uyruklu bir çocuğa Türkçe özel dersi ayarlandı.

Mor Çatı Sığınağı'nda çocuklar ve ergenlerin ayrı bireyler oldukları kabul edilerek her biriyle düzenli birebir görüşmeler yürütülüyor. Çocuk ve ergenlere ihtiyaçları doğrultusunda pedagojik destek, eğitim desteği, okul değiştirme işlemlerinde refakat ya da görüşme desteği, eğitim ihtiyaçları için malzeme ve maddi destek, giysi desteği verildi. Psikolojik destek alan çocuk ve ergen sayısı bu sene 3 oldu ve çocuklardan ikisi Çocuk Akıl Sağlığı ve Rehberliği Derneği'ne (ÇARE-DER) yönlendirildi. Çocuk ve ergenlerin grup içerisinde sorumluluk alma ve birey olma becerilerinin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla etkinlikler düzenlendi. Tatil programları hazırlanarak çeşitli geziler yapıldı.

BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI

Gençlere Yönelik Çalışmalar

2016 yılının ilk 6 ayında yabancı ülkelerden ve yurt içindeki çeşitli üniversite ve liselerden

155 öğrenci ile buluşarak toplumsal cinsiyet, kadına yönelik şiddet ve Mor Çatı'nın yürüttüğü dayanışma merkezi ve sığınak faaliyetleri hakkında bilgi paylaşımında bulunmak üzere buluşmalar gerçekleştirdik.

Türkiye ve yurt dışından 36 öğrenci 2016 yılının ilk altı ayında Mor Çatı'ya staj başvurusunda bulundu ve 3 öğrenci, Mor Çatı Dayanışma Merkezi ve Sığınağı'nda staj yaptı.

Gönüllü Ağının Genişlemesi

2016'nın ilk 6 ayında Mor Çatı'ya e-mail yoluyla ve yüz yüze 340 gönüllü başvurusu oldu. Aralık ve Nisan ayında iki gönüllü atölyesi gerçekleştirildi. Böylece gönüllü olmak isteyen kadınların Mor Çatı politikalarını tanınması ve dayanışma ağının parçası olmaları hedeflendi.

Mor Çatı aracılığıyla örgütlenen kadınların katılımıyla Şubat, Mart ve Nisan aylarında feminizm, toplumsal cinsiyet ve kadınların hukuki mücadele alanındaki kazanımları üzerine konuşmak için Mor Buluşmalar düzenledik.

Mor Muhabbetler

Mor Çatı gönüllülerine yönelik olarak belli konuları birlikte tartışabilmek için Mor Muhabbet toplantıları gerçekleştiriyoruz. 2016'nın ilk 6 ayında yaptığımız Mor Muhabbetlerin konuları şunlar oldu:

- Hannah Arendt film gösterimi ve film üzerine sohbet (30 Ocak)
- Sınır Tanımayan Kadınlar grubundan Emel Coşkun, Meltem Öztürk ve Gülçin Özbay ile birlikte "Türkiye'deki Göçmen Kadınların Yaşadıkları Çok Boyutlu Ayrımcılık ve Bununla Mücadele Yolları" üzerine bir değerlendirme (20 Şubat)
- Gülhan Balsoy ile "Geç Osmanlı Nüfus ve Kadın Bedeni Politikaları" kitabı üzerine sohbet (16 Nisan)
- Toz Bezi film gösterimi ve yönetmen ve filmin oyuncularıyla sohbet (22 Mayıs)
- Seda Çavuşoğlu ile Sivil Düşün AB programı tarafından desteklenen, yürütmekte olduğumuz "Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması" projesi bilgi paylaşımı (11 Haziran)

Atölye Çalışmaları

Mor Çatı kuruluşundan bu yana gönüllüleri için atölyeler düzenliyor. Atölyelerde, Mor Çatı'ya gönüllü olmak için başvuran kadınlarla Mor Çatı'nın başvuru alma yöntemlerini ve feminist politikasını tartışılıyor. Atölyeler sonucunda Mor Çatı'da gönüllü olmak isteyen kadınlardan şiddete maruz kalan kadın ve çocuklarla bire bir destek vermek isteyenlerle ise ayrıca bir de uygulama atölyesi gerçekleştiriliyor ve böylece bu atölye sonucunda kadın ve

çocuklara bire bir destek verebiliyorlar.

Son yıllarda gönüllü atölyelerinin yanında birçok belediye, okul, topluluk ve dernek yürüttüğü danışma merkezi ya da sığınak faaliyeti için de Mor Çatı gönüllüleri atölye çalışmaları ile katkı sunuyor. 2016 yılının ilk altı ayında gerçekleştirdiğimiz atölye çalışmaları:

- 5-6 Aralık ve 23-24 Nisan Gönüllü Atölyeleri,
- 11-13 Mart Çanakkale El Emeğini Değerlendirme ve Kadın Dayanışma Merkezi (ELDER) ile kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet farkındalığı, kadın bakış açısıyla hukuk, yasal haklarımız, kadınlarla ve çocuklarla yürütülen sosyal, hukuki ve ruhsal çalışmalar, kadın bakış açısıyla örgütlenme, feminist ilkeler ve yürütülen çalışmalar sırasında gözetilmesi gereken sınırları konuştuğumuz atölye çalışması
- 16 Mart Okan Üniversitesi Klinik Psikoloji Öğrencileri ile atölye
- 10 ve 21 Mayıs Caritas ile göçmen kadınlarla birlikte, şiddet ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerine atölye çalışması
- 14-15 Mayıs Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı'nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız, Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi kapsamında Muş'ta düzenlenen Sosyal Çalışmacılar Atölyesi

Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler

Ocak

- 11 Ocak'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Görselleştirme ve Sosyal Medya Araçları Atölyesi
- 18 Ocak'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Yazı Yazma Atölyesi

Şubat

- 9 Şubat'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Uygulamalı İnfografik Atölyesi'ne katıldık.
- 25 Şubat'ta Kadir Has Üniversitesi öğrencilerinin davetiyle Kariyer Günleri'ne katılarak Mor Çatı faaliyet, yöntem ve amaçlarını paylaşmak üzere bir söyleşi gerçekleştirdik.

- 26-27-28 Şubat'ta Sivil Düşün Projesi kapsamında düzenlenen Uluslararası Konferans'a katıldık.

Mart

- 3 Mart tarihinde 8 Mart haftası etkinlikleri kapsamında Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından düzenlenen "Sektördeki Kadınlar" etkinliğine katıldık.
- 5 Mart tarihinde Ortak Kermes Eller Sanat Galerisi
- 8 Mart'ta Beşiktaş Belediyesi Kadın Dayanışma Merkezi Açılışı'na katıldık.
- 8 Mart'ta Kemerburgaz Üniversitesi öğrencileri ile Şişli Kampüsü'nde buluşarak flört şiddeti üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.
- 9 Mart'ta Aydın Üniversitesi Özgür Düşünce Kulübü tarafından düzenlenen "Kadına Şiddeti Tartışıyoruz" paneline katıldık ve 50. Yıl İlköğretim Lise öğrencileri ile flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet söyleşisini gerçekleştirdik.
- 8 Mart'ta, Ocak 2015 tarihinde, Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı'nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız "Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi"nin ana faaliyetlerinden biri olan Türkiye'de Erkek Şiddetiyle Mücadele Mekanizmaları İzleme Raporu sunumunu yaptığımız bir basın toplantısı gerçekleştirdik ve bu yıl on dördüncüsü düzenlenen 8 Mart Gece Yürüyüşüne katıldık.
- 14-24 Mart tarihleri arasında düzenlenen Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu'nun New York'taki 60. Oturumuna katıldık.
- 29 Mart'ta TÜSEV tarafından düzenlenen Filantropi Eğitimi etkinliğine katıldık.
- 30-31 Mart tarihlerinde Prof. Dr. Mümtaz Turhan Sosyal Bilimler Lisesi'nde Flört Şiddeti üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

Nisan

- 7 Nisan'da Şişli Belediyesi Eşitliğin Yerelden İnşası- Eşitlik Birimleri Çalıştayı'na katıldık.
- 11 Nisan'da Sabancı Vakfı'nın kadın veya eğitim alanındaki programını belirlemek için düzenlediği odak grup toplantısına katıldık.

- 26 Nisan'da TÜSEV tarafından düzenlenen Filantropi Eğitimi'nin ikincisine katıldık.

Mayıs

- 6-7-8 Mayıs tarihlerinde Kadir Has Üniversitesi'nin düzenlediği STK'lar için Digital Medyada İçerik Üretimi Sertifika Programı'na katıldık.
- 16 Mayıs'ta İl Koordinasyon Toplantısı'na katıldık.
- 31 Mayıs'ta TÜSEV Filantropi Eğitimi Etkinliği'nin üçüncüsüne katıldık.

Haziran

- 31 Mayıs-2Haziran tarihleri arasında Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı Çalıştayı'na katıldık.
- 7 Haziran'da TÜSEV Filantropi Eğitimi Etkinliği'nin dördüncüsüne katıldık
- 8 Haziran'da "Kadınların Çevrimiçi Güvenliği" konulu yuvarlak masa toplantısı yaptık
- 16 Haziran tarihinde Trans Onur Haftası kapsamında düzenlenen Bir Direniş Alanı: Barınma/Çingene Gül ve Eylül Cansın Misafirhanesi Paneli'ne katıldık.

Devlet kurumları ve yerel yönetimlerle ilişkiler

- Ocak ayında ASPB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen Kadına Yönelik Şiddet İle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nda yer alan hedefler, stratejiler ve faaliyetlere ilişkin görüş ve değerlendirmemizi sunduk
- Şubat ayında ASPB'ye 6284 sayılı Kanun'un 8. ve 32. Maddelerindeki düzenlemelere rağmen gizlilik kararlarının uygulanmasında yaşanan sorunlara ilişkin tespitlerimizi iletip, konuya ilişkin sorularımızı paylaştık.
- Mayıs ayında ASPB'ye sığınak ve ŞÖNİM'ler hakkında bir bilgilendirme istemi yazılmıştır.
- Haziran ayında ASPB'ye gündüz bakım evleri, kreşler ve çocuk kulüplerinin sayı, kapasite ve yeterlilikleri hakkında bir bilgilendirme istemi yazılmıştır.
- Bunların dışında yıl boyunca, şiddete maruz kaldığı için dayanışma merkezimize başvuran ya da sığınakta kalan kadınlar için resmi kurum ve kuruluş birimleri ile gerektiğinde şikayet, bilgilendirme ya da talep içeren yazışmalar yapılmıştır.